

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ игъэзет

Адыгэ Республикам икъэгъэльэгъуапІЭ Москва къышызэІуахыгъ

Европэм иагрокластер инхэм зэу ащищым – оптовэ-розничнэ гъомылэпхъэшэ гупчэу «Фуд Сити» зыфиорэм Адыгэ Республикэм икъэгъэльэгъуаплэ къыщызэуахыгь.

Іофтхъабзэм хэлэжьагээс республикэм ихэбзэ күулькүхэм ялЫклохэр. Адыгэ Республикаем иофициальнэ лыклоу Урсые Федерацием и Президент дэжь щыэ Трэхъо Тимур Іофтхъабзэр кызызэуихыгъ. Аш зэрэхигъэунэфыкыгъэмкіэ, проектэу «Евразиум гъомылапхъэхэмкіэ иплатформ» зыфиорэм хэлэжьэнхэм күэшакло фэхъугъэр Адыгейим и Лышьхъ ары. Республикаем ипащэу Къумпыл Мурат ыццекіэ къэзэрэугъоингъэхэм шүүфэс къарихыгъ Адыгэ Республикаем экономикэ хэхъонигъэмрэ сатуумрэкіэ иминистрэ ившьэрьльхэр зыгъецаклэу Къонэ Анзаур. Адыгейим ипредприятиехэр проектым зэрэхэлажьэхэрэм ишүугъэкіэ сатуум зэпхыныгъаклэхэр адашын зэральзкы-щтыр аш къыхигъэштыгъ.

Евразием ибизнесменхэм я Союз
иправление итхаматэ игуадзэу Сергей
Шубиным республикэм ишшхъэтетхэм
зэрафэрэзэр кынгууль проектэү «Евра-
зием гъомылапхъэхэмкээ иплатформ»
зыфиорэм кызыэрэдьираагъештагъэмкээ.
Джащ фэдэу тапэкли язэдэлжэхъэньтээ
льягъэкулатэмэ зэрэшлонгъор, Адыгэ
Республикэм икъеэзэлгэгүуплэ гъэхъа-
гъэ хэльзээ lof зеришлээцтэм ицыхъэ
зэрэтельтийр ащ хигъэунэфыкыгъ.

пхъэ лъэпкъхэр нахыбэ ашыныр ары.

Адыгейм къыращырэ продукциум нахъу
къыкіләупчыкъэх хъулье. Ар къызыыхэкъырэр
республикэм къыращырэ товархэм фашэ
зэрялэр, экологическая къабзэу зэрэ-
щытхэр ары. Адыгейим ихбэзэ къулыкъ-
ухэр тапэккын пылыштых бизнесмен
нахъыбэ дунэе сатыушыным хащэным.

Республикэм ипацхээм яшлошкэ, мы проектын Адыгейим исатыу-экономикэ зэхжигжэхэм хэхъоныгтээ аригъашыцт. Агрокластерэу «Фуд Сити» зыфиорэр амалышоу щыт ильэс псаум щэфаклохэмрэ товархэр кыцээгъяэкыхэрэмрэ нахь дээжоу зэрэшэнхэмкэ.

Республикам ихэвээ күлүүкүүхэм экономикам иагропромышленнэ сектор хэхьоногтгээ гэгэшгүйгэнэмкээ бэ ашгээ

рэр: инвесторхэм ящыкIэгъэ инфраструктурэм игъэпсын пэуухьацт мылъкур къагъоты, ятовар зыщыуагъэкIыщт чыпIакIэхэм якъэгъотынкIэ ИшпIэгъу афхъу. Адыгэ Республикаэм и Лышьхъэ зерильтыэрэмкIэ, агрокластерэу «Фуд Сити» бизнесым изэхэцэнкIэ амал дэгъухэр аргъэгъотых.

Республикэм и предпринимательхэу гупчэу «Фуд Сити» зыфиорэм юф ѿны

Адыгеим къырашырэ продукцием нахъ къыкІэупчІэхэ хъу- гъэ. Ар къызыхэкІырэр республикэм къира- шырэ товархэм фашІэ зэряІэр, экологическэу къабзэу зэрэштыхэр ары. Адыгеим ихэбзэ къулыкъухэр тапэкІи пылъыштых бизнесмен нахыбы бэ дунэе саты- ушЫным хащэным.

зыштэхэрэм Къумпыл Мурат иеплтыкэ къыдырагъештагъ. Проектым хэлэжьэнхэу амал зэрагийгээтыгъэм фэши республикэм и Лышьхъэ зэрэфэрэзэхэр ахэм *palvaygъ*.

Гупчэу «Фуд Сити» Йоф зыщашигээ апэрэ мафэм сомэ миллион 210-рэ фэдиз зүосэ гъомылапхъэхэм ялгүйжээ. Гүшүйлээс пае, адыгэ къуаэмрэ гъэшхэкіхэмрэ Казахстан фащэнхэу, пхъэшхъээ-мышхъэпсхэр, хэтэрь-кылпсхэр Волгоград, Саратов хэкухэм ятучанхэм алэklагъэхъанхэу, тигъэгъээ дагъэр, чэтылыр Московскэ хэкум ит сымэджецхэмрэ къелэцыкly учреждениехэмрэ афащэнхэу, тигъэгъээ дагъэр Вьетнамрэ Монголиемрэ алэklагъэхъанхэу зээгэтигъэх.

Лъепкъ къашъохэмкіә Московскэ хореографическэ ансамблэу «Адыги» зыфиорэмрэ ансамблэу «Черкесия» зыцлэмрэ ахэтхэм лофтхъабзэр къагъеклэреклагъ.

Адыгэ Республикаэм и Лышъхъэ ипресс-къулыкъу

Инвестпроектыр щыЛЭНЫГЪЭМ пхырашыщт

Адыгэ Республикэм илыхкохэм яофшапэу Москва дэтым Адыгейим и Лышхъэу Кумпыл Мурат йофшэгъу зэлукэгъу тыгъасэ щидыриагъ ООО-у «БЭЛ Девелопмент» зыфиорэм игенеральэ директорэу Елена Комиссаровам.

Видеоконференцием тегье-
псыхъагъэу когъэ зэлукэгъум
хэлжъагъэх Адыгэ Республикэм
и Премьер-министрэу Александр
Наролинир, Адыгэ Республикэм
псөольшынымкэ и Министер-
ствэ итхаматэу Валерий Кар-
тамышевир, Адыгэ Республикэм
архитектурэмрэ къэлэгъэпсы-
нымрэкэ и Комитет итхаматэу
Зээрэхъэ Азмат, Тэхутэмь-
кье районим ишащу Шхъэ-
лэхъо Азмат, псэупэу Яблонов-
скэм ишащу Итхамахъэ За-
урдин.

Зэлукэгъум илхъан ООО-у
«БЭЛ Девелопмент» зыфиорэм
къэлэгъэпсыкэ зиэ псэупэу
Яблоновскэм икъокыпэ ль-
енкъо хэхъонигъе егъэшыгъэ-
нымкэ инвестиционнэ проектыр
зэрхырищыщтим ичэзыухэм
аташыгъагъэх. Инвестпроектыр
нахь псынкэу гэцэлиагъе ху-
ным пае республикэм хабзэр
щизыгъагъэх ягъусэху адми-
нистративнэ йофигъу къеуцу-

хэрэр зэкэ зэрэшшахыщхэм
хэушхъафыкыгъэу атегущыла-
гъех.

Елена Комиссаровам къиз-
риугъэмкэ, проектыр гэцэкли-
гъэ зэрхъущтим ильэнкъо
шхъаэхэм мы лъэхъаным ахэ-
пльэх. Проектыр сомэ миллиард
7,3-рэ фэдиз пэухъанэу щит,
а мылькумкэ цыфхэр зыщыпсе-
ущтэх, джырэ лъэхъаным диштэрэ
микрорайонэу квадрат метрэ мин
269-рэ фэдиз зыубытыштыр
зэтэргээпсыхъащт. Ильэсбильм
мыщ щагъэпсыхъащт цыфхэр
зычэштхэ унхэр, еджаплэр,
кэлэцыкы ыгъыплэр, сатышы-
лэгүлчэр, инженер псэуальхэр.
2020-рэ ильэснэм компанием
 псэуальхэм яшын ригъэжъэнэу
рихъухъагь.

Аш ыпекэлэгъэх ягъухэм япхыгъе
йофигъо заулэ зэшхъыгъэн фое.
Адыгэ Республикэм и Лышхъэ
пшээрэль афишыгъе хэхъонигъэ
зыфашишт шьольырым къыхи-
бытэрэ чыгу Iахъ заулэхэр

къафхагъэкынхэу зэрхъугъэм
ящагъэгъознэнэу, ахэр зиуна-
хэм ягъусэхэу хэкыпэхэр
къагъотынхэу, инвестиционнэ
проектырхор пхырышыгъэнэм
пае пшээрэльхэу апашхъэ
къиуцохъэрэх хабзэм къиди-
ллытэрэ йофхъабзэхэм атегъэ-
псыхъагъэхэу зэшшахынхэу.
Мыщ дэжым чыгу Iахъхэу
зигуту ашыхъэрэх федеральнэ
мэхъанэ зиэ автомобиль гъогоу
A-146-р зыфиорэмкэ гээзагъэ-
хэр, джащ фэдзу зыщыпсэухэрэ
унхэр жын дэдэ зэрхъуяхъэхэм
ыпкэ къиклэу агъэкохъэ
цифхэм януау щитыгъе чыгу
Iахъ 9-р ары. Мы йофигъом
изэшхъон эзхъигъэр нэбгыре
1100-рэ зычэфшт еджаплэмрэ
кэлэцыкы ыгъыплэу нэбгыре
300-м тельтигъэмрэ яшын
ары.

**«Чыгу Iахъхэм якъыхэ-
гъэкынкэ йофигъохэр
зэкэлэгъэм гүхэлэху афи-
рихэм атэлтигъэхэу
ахэр атирагошнхэ
фое», — къыхигъэшт чыгу
Адыгэ Республикэм и
Лышхъэ лъэмдэжкэ мышы-
гъэмэ зэрэмыхъуши, страте-
гическэ мэхъанэшхо зиэ псэ-
уальэр шыгъэнымкэ шьольы-
ритуми ткуачлэ зэхэтльхъан
зэрэфаер мызэу, мытбуу къы-
кигъетхъыгъ.**

Яблоновскэм зызериушомбгъу-
рэм, хэхъонигъэ зэришырэм
ялтыгъэу а йофигъор псынкэу
зэшхъыгъэн фаехэм зэу ашы-
шэу къеуцу. Джыркэлэгъэх Яблонов-
скэ лъэмдэжэу Краснодар
краим фэгъэзагъэу щитым
фэдитукэ нахьбэ хувьэ автомо-
билэу рикторэр, арыш, республикэм
къыхиубытэрэ чыпэлэ транспортэбэ щизэты-
рхъэ. Адыгэ Республикэм и
Лышхъэ лъэмдэжкэ мышы-
гъэмэ зэрэмыхъуши, страте-
гическэ мэхъанэшхо зиэ псэ-
уальэр шыгъэнымкэ шьольы-
ритуми ткуачлэ зэхэтльхъан
зэрэфаер мызэу, мытбуу къы-
кигъетхъыгъ.

Зэлукэгъум илхъан Адыгей-
им и Лышхъэ джыри зэ къы-
гъэшыпкэжыгъ проектэу
рахъухъагъэм изэшхъонкэ
ишуагъэ къыгъэжоним респуб-
ликэр зэрэфхъязырыр.

**Адыгэ Республикэм и
Лышхъэ ипресс-къулыкъу**

Финансхэм ягъэзеклон лъыплээр къулыкъу

Урысын иконтрольнэ-ревизионнэ къулыкъуухэр зызэхашагъэхэр ильэс 95-рэ зэрхъугъэм
фэгъэхыгъэ зэхахъэ тыгъасэ АР-м и Правительствэ и Унэ щыкыагь. Мыщ епхыгъэ Гээл-
рышапэу Адыгейим щылэм иофишлэхэм Адыгэ Республикэм и Лышхъэу Кумпыл Мурат
ыцлэкэ афэгушуагь республикэм и Премьер-министрэу Александр Наролинир.

АР-м и Правительствэ и Тхаматэ
мэфэкэ зэхахъэм къыщыгүшлээзэ, ильэс
95-кэлэгэбэжкэ зэхажэгъэ къу-
лыкъум тарихъ гъогу гэшэгэйон къызэ-

**щыЛЭНЫГЪЭМ щыбгъэфедэнхэ фое.
А истиури Гээлрышапэлэм къы-
дилтигъээзэ йофшилэх. Бюджет
ахьщэр зищыкыагъэхэлэхээзэ
зэхажээр улэлжинхэм шыгъэхэх
финанс зынкыттынгъэ
илтынхэм, хэбзэгъэуцугъэр
мыукохъэнхэ яхъыших
хэл, аицкэ ахэм инэу тафэ-
раз. Ныбджэгъу лъапэхэр,
исауныгъэ пынз шыулийн, та-
пакли гъэхъагъэхэр шышийн-
хэу, шышийн иофишлэх
гухахо хэжсүгъотэнэу
сышийнфэлью, — къыуагь
Александр Наролинир.**

Зимэфэкэ хэзигъэунэфы-
кыхъэрэх ашыцхэу зиофишлэнкэ
нахь къахэцгъэхэм нэужым
афэгушуагъэх, къалэжигъэхэр ара-
тыжигъэх. Адыгейим и Лышхъэу Кум-
пыл Мурат иунашьокэ «АР-м изаслу-
жнэнэ экономист» зыфиорэ щытхъуцэр
фагъэшьошагь Гээлрышапэлэм иотдел
ипашэу Сихъу Муратэ. Республиком
ипашэ ирээнэгъэх тхылхэр аратыжы-
гъэх къулыкъушлэхэу Георгий Варелиди,
Елена Гидзевам, Наталия Жандар,
Оксана Клыгинам, Александр Меджи-
довым, Темзэкъо Беллэ, Хъаткъо
Эммэ, Хъуакло Ноннэ, джащ фэдэу

пенсием щылэ Людмила Вительскаям.

Джащ фэдэу АР-м и Парламент иде-
путахэм аицкэлэ мыхэм къафэгушуагь
Адыгейим и Къэралыгъо Совет — Хасэм
и Тхаматэу Владимир Нарожнэр. Сыд
фэдэрэ уахьти мы системэм хэтхэм
къэралыгъомкэ мэхъанэшхо зиэ йофшлэн
зэрэгэцаклэрэ ыкыл ар къызэрэйкоу
зэрэшмытыр аш хигъэунэфыгъыгъ.

Республикэм и Парламент и Щитхуу
тамыгъэу «Закон. Пшээрэль. Цыфыгъ»
зыфиорэр фагъэшьошагь Гээлрышапэлэм
ипашэ игуадзэу Борсэ Сусанэ. АР-м и
Къэралыгъо Совет — Хасэм иштихъу

рикүгъэх ягъэхэзэ, непи аш мэхъанэшхо зэрилээр
къыхигъэшт.

**— Мы сэнхаматым щыЛЭНЫГЪЭМ
гъогу езыхыгъэхэм пшээрэльбы
зэшигъуахы, ахэм анахь шхъаэу
къыхэгъэшын фаер къэралыгъо
мылькум ишэзеклон, ишэфедэн
зэхажэгъэ зэрхъурэм лъыплэгъэ-
нэр ары. Финансхэм алъынкъо къо-
хэбзэгъэуцугъэм ренэу зэхъо къо-
хэбзэгъэуцугъэм ренэу зэхъо къо-**

ыкыл рэзэнэгъэ тхылхэр нэбгыре
затулэх аратыжыгъэх.

Мэфэкэ зэхахъэм нэужым къыщыг-
уагъэх ыкыл къулыкъушлэхэм къафэ-
гушуагъэх АР-м финансхэмкэ имини-
стрэу Долэ Долэтбый, АР-м и Улпэкль-
тигъээзэлэхэу палатэ итхаматэу Елена
Матвеевар, федеральнэ казначействэм
и Гээлрышапэу шьольырым щылэ
ипашэу Клэнбэ Руслан.

Гээлрышапэлэм ипашэу Нэсыф Мар-
ьянэн гушилээр зештэм, финансхэм
ягъэфедэн, ягъэзеклон лъыплэгъэшнэм-
кэлэгъэхэзэ зипшээрэльхэр щитхуу хэлтээу зы-
гъэцэлжээ иофишлэгъуухэм игуалэу къа-
фэгушуагъэх, зисэнхэхт хэшьыкъышо
фызилэ специалистхэр ябайнгъэ шхъа-
лэу зэрэштыр хигъэунэфыгъыгъ. Талэхэ
яофишлэн зэрифэшьуашэу зэхажэшнэм,
республикэм, къэралыгъо зэрэпсау,
хэхъонигъэхэр ашынхэм аклуачлэ зэр-
рхылэштыр пащэм къыуагъ.

ТХЬАРКЬОХЬО Адам.
Сурэтхэр йашынэ Аслын тыхигъэх.

ПЦЫР ЛЪАПІЭУ КЪАФЫДЭКІШТ

Чъэпьюгъум и 13-м кыщегъэжъагъэу хэбзэгъэуцугъитумэ куаччэ яэ хүүшт — пстэуми зэхахэу цыфхэм ямыхъакъ языуалэхэрэм пшъэдэкіштэу арагъэхъыщтыр ары ахэр зыфэгъэхъыгъэхэр.

Лажэ зимиылхэм дэйкіэ ягуузышыхъэу Интернетым изыгъахъэхэрэм мылькукіэ зэрагъэпшынштхэм имызакъоу, уголовнэ пшъэдэкіштэу джы арагъэхъыщт.

Интернетым шъхъэихъгъэ пцыр кызыгъахъэхэрэм альэ-ныкъокіэ арэущтэу юфыр зэрэшьмытыр гъеунэфыгъэнэм фэш хыкумым зыэрэфэбгъэ зэшүүштэри пстэуми ашэ. Ау аш пае къэмийнэу цыфыр е организацье «зераушоиштхэм» (ыпкіэ хэлээни, хэмийнэу) пыльых.

Зэльашэрэ артистхэр, политикхэр аш фэдэ чыпіэм зэрифхэрэм имызакъоу, цыф кызызэрикіоми зыгорэм ыгуу къебгъягъэмэ, къэбар нэпціхэр ралуалхэр.

Апэр хэбзэгъэуцугъэм кызэрэшиорэмкіэ, хабзэм димыштэрэ ыкчи къэбар нэпціхэр зэрагъэуцугъэмкіэ хыкумым ышыгъэ унашьор зымыгъэцакіэрэм, ыуагъэр зэрэмы шыыпкъэм зэрэуцолэжъырэр къэзымытхъягъэрэм администривнэ пшъэдэкіштэу рагъэхъыщт. Тазырыр мыш фэд: цыф кызызэрикіом — сомэ мин 20, Ынатээ зыыгъхэм — мин 50, фирмэм е компа- нием — сомэ мин 200-м нэс. Ятлонэрэ хэбзэгъэуцугъэр заукъокіэ, ахъщэр нахьыбэу атышт.

Ятлонэрэ хэбзэгъэуцугъэм кыщыдэлтыгъэр, къэбар нэпцізэрагъэуцугъэмкіэ хыкумым унашьор ышыгъэр зымыгъэцакіэрэм тазырым уголовнэ

пшъэдэкіштэу кызыгъахъахъо. Анахы пшъэдэкіштэу макіэу хүүштэри — сомэ мин 50-м кыщегъэжъагъэу в шохи зимиыл юфшіэнхъэу сиҳхат 240-рэ хуухэрэм (зы ильэс хүн ыльэ-кышт) е мэзиш хыапс. Анахыбэр — ильэс хыапс.

Хэбзэгъэуцугъэм афэгъэхъыгъэу цыфхэм яшлошхэм защидгъэгъозарь.

«Урсые гъэзетым» кызыз-рэхутыгъэмкіэ, законопроектыр зыгъэхъазыргъэхэм ашыншэу, Къэралыгъо Думэм и Комитет итхаматэ игудзэу Сергей Боярскэм мы зэхъо-кыныгъэхэр ижо шыыпкъэу ельтиятэх. Хэбзэукононгъэхэм апшүеуклохээ, сомэ мини 2 нахь зэрамытыштим ымыгъэ-гумэкіхъэу, нэбгырабэхэм якъэ-бар нэпціхэр сайт зэфэ-шъхъафхэм къарагъахъэх. Юфыр къэдэрэ цыфым ифити-ныгъээр икъюу къеухъумэгъэхэп. Хыкумым зыфигъэ-загъэми, хяуалуу иуахъти, имылъкуу ыгъэкодыштгъэ. Джи административнэ та-зырхэри къаэтгъэхэх, уголовнэ пшъэдэкіштэу кыихъягъэш, «шоир атэзыупціэрэ шхъэ-стыйхэр нахь къеуччыыштых».

**Ирина ПОЛАДЮК,
очылхэм я Мыекъон
къэлэ коллегиеу «Эги-
да» зыфиорэм иочыл:**

— Хэгъэхъонэу мы хэбзэ-гъэуцугъитум афаши-гъэхэм цыфыгъэр зыңы-гъупи-жъыгъэхэу зини-

тернет нэкіубгъо пцы-хэр къарызыгъахъэхэрэ-нахь зетыри љэжэнхэ ыльэкіштэу сепллы. Газырыр зы, ау уголовнэ юфыр къизэрэхахъэрэ-нахь зэкілгъэк љоштых. Аиц иштуагъэкіэ Интернэти нахь къабзэ хүүшт. Мы лъэнүкъом имызакъоу, хыкумым шунашго хэмийтэу «пиратскэ ссылкэхэу» къы-рагъахъэхэрэ инфор-мационнэ къулыкъуухэу «Яндекс» зыфиорэм, нэ-мыкіхэм ежъ-ежъырэу рахынхэ фитэу зэрэши-гъэхэм депутатхэр тегу-циштэйштэгъэх.

Сэ сшъхъэкі мыш фэдэ юфыр къарызыгъахъэхэрэ-нахь зетыри љэжэнхэ ыльэкіштэу сепллы. Газырыр зы, ау уголовнэ пшъэдэкіштэу хэтигъэп, моральне членагъэ цыфым зеришыгъэмкіэ компенсацье фагъэнэфнэу граждан юфхэмкіэ хыкумым унашьорыгъэ. Укъызыкілупчіэрэ юфыр мэмыгъуазэхэм зы сайтым къихъэгъэ къэбар нэпціхэр адрэхэм кызызэрэхуутыгъэрэ зэ-пигъэуцэхэм ижо хуугъэ. Зэхъокыныгъакіхэм, хэбзэ-гъэуцугъэхэм пхъэшагъэ зэрахъэхэлым нахьышум тафишэнэ тапэкіэ тышыгугын. Мы гъэлэшыгъэ шыкіэр бэшлагъэ дунаим икъэралыгъуабэмэ зы-щагъэуцугъэр.

ІШЬЫНЭ Сусан.

Социальнэ юфыгъохэр

Уахътэм идэхагъэ зэхаштэу

Адыгэ Республиком юфшіэнымкіэ ыкчи социальнэ хэхъоныгъэмкіэ и Министерствэ ипресс-куулыкъу кызэритирэмкіэ, унагъомрэ къэлэцыкілухэмрэ социальнэ йэпилэгъу ягъэгъотыгъенымкіэ Красногвардейскэ чыпіэ Гупчэу «Доверие» зыфиорэм бжыхъэм фэгъэхъыгъэу мэфэкі юфхъабзэ щырагъэкіштэу. Аш мы Гупчэм епхыгъэ отделениехэр зэкіэ хэлэжъагъэх.

Бжыхъэм идэхагъэ пстэуми икъу фэдизэу альгъээсигъэнэм фэш юфхъабзэ спайд-шоукіэ рагъэхъагъэ: Гупчэм музыкэмкіэ ипащэ бжыхъэм фэгъэхъыгъэ усэхэм къяджэштыгъ, классическе мэкъэмэ дахэхэм гурагъэрэхъатэу, чыопсым ибаигъэ ушагъэ-гушуукіэ къэлүштгъяэх.

Пресс-куулыкъу кызэрэхигъэштийрэмкіэ, мэфэкіштэу зыщыкілгъэ залым фэбагъэ горэ чэлэлтигъ, зэкіми ар зэхаштгъяэ.

Пышсэу «Дело было в огороде» зыфиорэм къэлэцыкілухэм къагъэлэгъуагъ. Усэкіэ ахэр Бжыхъэ дахэм къеджагъэх, орэд къы-фалуагъ, чэфэу «лэжкыгъэр къаугъоижкыгъ», джэгукіэ зэфэшхъафхэм ахэлэжъагъэх, бжыхъэм фэгъэхъыгъэ орэхэр къалуагъ. Мэфэкім ибысым — Бжыхъэр акыгъоу къэлэцыкілухэр «псы лъэбанхэм» ялэштгъяэх, хырыхъэхэр къаштэштгъ. Бжыхъэр зэрэохтэ дахэр кын-ушихъатэу аш ибысым къэлэцыкілухэм пхъэ-шхъэ-мышхъэхэр, дэшхохэр къаритгыг.

(Тикорр.)

Щыныгъэмрэ хэбзэгъэуцугъэхэмрэ

Лицензие ямылоф арагъэштэп

Бэрэ кыхэкырэп чедыжьрэ къералыгъом къихъухъэгэ хуугъэшагъэхэм афэгъэхыгэ къэбархэм уядэу зыхъукэ чыпээ зэфэшхъафхэм автобускэ ашызекоштыгэ цыфхэм ашыщхэр транспорт зэутэкыим зэрэхэфагъэхэр зэхэмыхэу.

Хэдийн щыхъугъэ машинэ зэутэкыим нэбгырилл кыхэкыжыгъэп. ГИБДД-м иофышэхэми къало цыфхэр зезыщхэрэ транспортыр нахыбэрэ зэтэкы зэрхэгъуяа...

Гъогум техваацт автобусхэм языт амьупльэклой, транспортым техосмотре рамыгъэктгээ агъэфедэу, водителым цыфхэр зерицнхэу фитынъэ имылэу лофрагашээ маклэп къизэрхэкырээр. Ахэм атай цыфхэр зезыщхэрэм лицензие къидахын фаеу къызилорэ законопроектыр Къералыгъо Думэй зыкиштагъяа.

Автобусхэр нахыбэрэ зэтэкыхэ зэрхэгъуяа Президентэу В. Путиним гъемафэх министрэхэм я Кабинет хэтхэм алашхъэ къышигъяа. Аш кыхэкыу цыфхэр зезыщхэрэм лицензиехэр ямылэу гъогум тырамыгъэхъажынхэу бэмышэу унашю аштаг.

Забайкальскэ краим къышигъяа тхъамыкагьом автобусым исыгъэ нэбгырэ 14 хэклиуди, нэбгырэ 34-мэ шьобжэхэр атирищгъяа.

Чынбыгъум мазэм Тверь автобусымрэ маршруткэмрэ «натэкэ» щызэутэкыхи, нэбгырэ 13 хэкодагь. Астрахань

ар зыгу римыхыгъэхэр щылэх. Ау жы хуугъэ автобусхэр цыфхэр арысэу гъогум зэртэхъэхэрэ, водителхэр ешуагъэхэр рулым зэрэктэрыгъэхэрэ, автомобиль гъогхэм узэрэшызеклон фее шапхэхэр зэрэвчохэрэ къизгурьохэрэ нахыб, ары ахэм Урысые Федерации транспортымкэ и Министерствэ къирхыжъэгэе лофтхабзэм зыкыдагъэштагъяа.

Хэбзэгъэуцугъэм къизэрэшилорэмкэ, лицензие зимиэ автобусыр тапэклэ гъогум тырагъэхъажыштэп. Джаш фэд, транспорт пэпчь шооки имылэу тахографхэр арагъэуцонхэ фае. Тахограф зимиэу цыфхэр

хэр езыщжагъэхэм административнэ шийэдэкыж арагъэхыа. Ахэр зэтэфыгъэх, физическэ лицэхэм — сомэ мини 2 — 2,5-рэ, пашхэм сомэ мини 4 — 5, юридическэм — мин 40 — 50-м нэсэу ахьщ арагъэхыа. Ахэр зэтэфыгъэх, хэбзэгъэуцугъэм къизэрэшилорэмкэ, автобусу агъэфедэхэрээр алжэхыа. Аш куачаа илэ зыхъуштыр къизыхаутыгъэм мэфи 120-рэ зытекиыкэ ары. Лицензиер мэзиллэм къыклоц къидэхынэ щит, тахографхэр тонни 3,5-рэ зионтэгъуяа транспортхэр ары зэрэгъэуцоштхэр, тэсигээлэ пчагъэу ахэм яэр 8-м ехүн фае. Аш фэдэ приборхэр законир заштагъэм зыильэс текыфэклэ водителхэм зэрэгъэгъохэрэ яшшэриль.

Автобусхэм алъяпльагъэх

Мы мафэхэм зимицэзыу операциеу «Автобус» зыфиорэр Адыгэ Республикаа щырагъэктокиыг, аш икэуххэр зэфахысыжых. Аш Къералыгъо инспекцием иофышэхэр хэлжэгъяа. Республикаа ичилээ зэфэшхъафхэм цыфхэр ашызэзыхэрэ маршруткэмрэ автобусхэмрэ ащаупльээ

хүргэх. Транспортым изыт, водителхэм шапхъэу щылэхэр зэрэгэцаклэхэрэ, маршрутнэ листхэр, нэмыкти тхыльэу айгъхэр тэрэхэмэ зэрэгэшэнэр ары ахэм яшшэриль.

Республикэм икъэлэ шхъаэли ирайонхэм техники 169-рэ ащаупльэклуг, 76-м хэукъоныгъэхэр ашыгъэхэу къыхагъэшгээ. Ахэм ашыщ атуу автобуситум изыт, зыфэдэр амьупльэклугэу гъогум тырагъэхъэгээ, 5-мэ тахографхэр агъэфедэштгэхэп. Автомобиль заулэмэ полисэу ОСАГО-р зыдаагыгъэп.

Цыфхэр къырищэкынын фэмыхызырэу ё щылагъэхэр транспортым зериэр ышээз

хэбзэгъэуцугъэм тазырхэр арагъэхыа.

Инспекторхэм упльэкунхэр ашыхээ зэхъум водителхэмрэ лъэрсрыкохэмрэ язэфыщытыкэхами альяпльагъэхэр. Гъогум зэпэрыкылэ «зебрэкэ» заджэхэрэм къесыгъэ лъэрсрыкохэр гъогум зэпэрызымыгъэгыгъэ водителхэр ахьщэкэ агъэпшынальхэр. Рулем кэрыс водителхэм адэгүшылагъэх, хэукъоныгъэу ашыгъэхэр агурагъэуяг. Транспортыу агъэфедэрэ нэбгырэ бащэ арагъэтийсхээ зэрэмыхъущтыр, нэмыкти хэукъоныгъэхэр гъогум щызепхъэмэ узэрэгъэппшынэштыр водителхэм къафалатагь.

Балконым тулын щешъоха?

Сыд фэдэрэ лъэныкьюкэ укееколлагъэми, тулынам шуагъэ горэ илэу къэплон плъэкынштэп. Аш ешьорэм ипсауныгъэ зэрарышо рехы, егъапскэ, егъэсымаджэ, игъашэ къышегъакэ.

Ежым изакьоп иунагъо исхэми, игъунэгъухэм, лофзыдишэхэрэми тулынашъом зэрар архы. Ахэр зыщыфэхэх ухьтэм зыщыфэхэх чыпэлэ тутынры щагъэстэм хуунзу альтээзэ мэспэух. Хэбзэгъэфагъэхэр тулынашъохэм афгэгъэхыгъэу зэрэштэхэрэ зымышээр нахыб. Ахэм ягъу къэтшынамкэ лофтэгъэу къитфэхъуяа. Адыгэ Республикаа инхэм, нэмыкти псуалъяхэм яшын ыкы ягъэфедэн лофтэлээр Гээлорышланлэр ары.

Тутынам изэрарэу къакорэм тулынашъор ышхъэклэ юмыгъэгумэкыжьми, аш емышьоу дэлсэхэрэм ар унэм, балконым, поджием ашешьон фитмэ ашэ ашоигъу.

Мы лофтэгъом фэгъэхыгъэу 2013-рэ ильэсэм Урысые Федерации и Правительствэ федеральнэ хэбзэгъэуцугъэ ѿштагъ. Аш къидельтэх тулын е нэмыкти пкыгъохэу никотин зыхэхэм узыщяшъо мыхъущ чыпэлэхэр.

Унэгъуабэ зыщыпсэурэ унэхэм ашыщ чыпээ зэфэшхъафхэр ахэм къахеубытэх. Тутын ашешьонэу ѿштэп лифтхэм,

кэлэцтыкуюхэр зыщыдхэгурэ чыпэхэм, унэм къыпэулаа чыгу гъенфагъэм.

Агъэпшынэн фитхэ хуугъэ

Унэ зэтэхэм тулын ешьохэрэри емьшьохэрэри ашэпсэух,

ау хабзэу щылэхэр бгүйтуми икъо зэрэмышээрэм къихэклэ агу хэзэрэгъэклэ, зэфэгубжхэу мэхъу.

Урысые Федерации и Ашээрэх хыкум унашьюу ышыгъээм зэрэтийр цыфыр ибалкон тетэу тулын ешьон зыфтийр игъунэгъуяа изэрар аримыгъэкыимэ ары. Тутын лофтэгъом имызакъо, тулын шуафэхуу зыщыфээ

хэ чыпэхэм ашычадзыхэрэми гъунэгъухэр зэшигъахъэхэм къихэкли. Арышь, тулынашъом ибалкон тулын шуафэхэр зэридээн пкыгъо тыригъэуцомэ ыкыи жыр зыукаэбзырэ прибор ыгъэфедэмэ гъунэгъухэм азыфагу зэгурмынхыногъэ къидэхъаштэп. Аш къизмэзгъэкэ, тулын ешьоныр зикласэм хабзэм пшээдэкыжьригъэхэн ылъэкишт.

Унэ зэтэхэм янахыбэж жыр зыукаэбзырэ приборхэр ахэтэп, арышь, коридорхэм, дэктэйлэхэм е ычэгъэриэ этажхэм тулын къизэрэшшохэу лофтэгъо дэктэйлэхэм арэуцо, пчэлъэхэм адэкыш, унэхэм архэхэ. Ар гъунэгъухэм ягуалэп, губгъени къихэкли.

Сыда тулынашъом ышэн ылъэкынштэп

— Тутын лофтэгъом зыкээрэ гъунэгъухэм адэгүшынхыи ыкыи

тулын ешьоныр зэпигъэуныр ары. Ар бэмэ къадэхурэп, гъунэгъухэм афэшэчыжырэп.

Цыфхэм зэдагъэфедэрэ чыпэхэу унэ зэтэхэм ялхэм тулынашъор ренэу тулын ашешьомз, участковэ милиционерым къеджэнхэ фитих, тхаяусыхэ тхыяа фатхими хууц.

Иунаагъо цыфхэм зэдагъэфедэрэ чыпэхэу унэ зэтэхэм ялхэм тулынашъор ренэу тулын ашешьомз, участковэ милиционерым къеджэнхэ фитих, тхаяусыхэ тхыяа фатхими хууц.

Тутын ешьоныр административнэ пшээдэкыжьриэ зыфаргъэхырэ зекуякэхэм ашыщ. Иунэ къикыгъэу гъунэгъухэм тулын лофтэгъо акээзигъаэрэ ахьщэкэ агъэпшынэн фитих, тазырэ сомэ 500-м къынэшгээжагъэу гъунэгъухэм нэсэ. Тутынашъор кэлэцтыкуюхэр зыщыдхэгухэрэ плошадэм тулын щешъомэ, сомэ мини 2-м къынэшгээжагъэу гъунэгъухэм нэс рагъэтишт.

Нэклюбгъор зыгъэхъазырэгъэр ШАУКЬО Аслынгааш.

Тыгъэгъазэм и 4-м нэс

Цыфым имылъку пае хэбзэлахъэр ильэс къэс ытынхэр пшъэрыль шъхьајеу илэхэм ашыц. Хэбзэлахъэм афэгъэхыгъэ федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм кызэрэшыдэлъятағъэмкіэ, чыгулахъыр, транспортыр е нэмыкі мылькоу илэр ары хъакулахъыр зыфитырэр.

2017-рэ ильэсимиkэ аш фэдэхэбзэлахъээ физическэ лицэхэм къафалтыгъэр мы ильэсир имыкызэ атын фае. Тыгъэгъазэм и 4-м нэс мыгъэ піальеу илэр. Ареу щитми, хэбзэлахъхэмкіэ Федеральна къулыкүм и Гээлорышаплэу АР-м щылэм ипащэ игудзэу Марина Мигоенкэм гүшүйгъу тызыфхэхүм къизэрэтиуағъэмкіэ, ильэсим ыкэм нэс цыфым хэбзэлахъхэр ытынхэр фитыныгъэ хэбзэгъэуцугъэм къыреты. Тыгъэгъазэм и 4-р шлк зимиyэ юфу щитэп, ау уахтэр имыкызэ ытымэ нахьышу, ары ильэс къэс аш фэдэ піалье къызклагъэнафэра.

Адыгейим хэбзэлахъхэр къизэрэщатыхэрэм тык'еупчагъ. Мы ильэсим джыри зэфхэсыж горэ пшынкэ жылоу арытигушыгъу къизэртиуағъэр, ау блэкъыгъэ ильэсимиkэ юфхэм язытет къыпкырыкызэ, физическэ лицэхэм хэбзэлахъхэртиеспублике къизэрэщатыхэрэм уигъэрэзэнэм зэрэпчыжъэм къыкыгъэтхыхыгъигъ. Аш лынтыр пыдзагъеу, ильом мы пшьэртыр зымыгъэцаклэхэрэм пшьэ

дэкъижъеу ахьыщтири зэхэугуфыкыгъеу къытфилотагъ.

Ильом хэбзэлахъхэр зымытыхэрэм тазыр (пеня) афытрыгъахъо. Аш мафэ къэс хахьозэ, ытын фаер нахьыбэ мэхьу. Аш фэдэ чыфэ зытльям илофхыкумым нэсын ылъэкъицт. Нэужым хыкум приставхэр ары чыфэр къыызыхъыгъицт. Ахэм ар зэраштэжыщт фитыныгъеу хэбзэгъэуцугъэм къаритырэр маклэп. Гүшүйм пае, цыфым илэжкаплэ, ипенсие е истипндие хагъэкъыжын фитих. Джащ фэдэу банкым счет щырилэм е мыльку илэмэ, ахэр ымыгъэфедэшунхеу ашын альэкъицт. Счетым ишыклагъэм фэдиз хахын е мылькур ашьыш, чыфэм пэуагъэхъяжын фитих. Джащ фэдэу хэбзэлахъхэмкіэ чыфуу птельыр умытыжъеу іёкыб къэрал уклон умыльэкынэу хыкум приставхэм агъэпсын альэкъицт. Аш фэдэ гумэкыгъохэм ахэмыхъанхэм пае хэбзэлахъхэр ильом къатынхэр зэрэнахьышу Марина Мигоенкэм джыри зекъыгъэтхыхыгъигъ.

Хэбзэлахъеу цыфым ытын

фаер зыфэдизир зэрэйт тхыльхэр почтэмкэ пстэуми афагъижъеу ары аш къизэртиуағъэр, ау аш фэдэ тхыль къыумыкагъеу зылоныбэе уарехылэ. Тхыльыр къыпфемыкагъэмэ, хэбзэлахъхэмкіэ чыпэлэ органэу узэхыгъэм къыщцуатыжъицтэу ары къизэртиуағъэр. Аш нэмыкыу хэбзэлахъхэмкіэ къулыкүм интернет нэклубю зыщытхымэ, «Личный кабинет налогоплательщика» зыфилорэм хэбзэлахъеу птыштыр зыфэдизир зызэбгъэшлэн плъэкъицт, ар

зэрэйт тхыльри щызэбгъэгъошьущт.

Хэбзэлахъхэмкіэ Федеральна къулыкүм и Гээлорышаплэу АР-м щылэм физическэ лицэхэм мыльку хэбзэлахъеу атын фаехэр зыфэдэхэр хэзигъэе имызу къыщтуфызэхагъигъэх. Транспортым пае хэбзэлахъыр субъектым ибюджет ехъэ, чыгумыкыи мылькум апае къатырэр чыпэлэ хэбзэлахъхэм ахалтытэх.

Транспортым пае хэбзэлахъым фэгъэхыгъэ хэбзэгъэуцугъэр Адыгэ Республиком

зыщаштагъэр 2002-рэ ильэсир ары. Аш къизэрэшыдэлъятағъэмкіэ, автомобиль, мотоциклэ, мотороллер, автобус, самолёт, вертолет е къухъэхэм аххээрэ транспорт зиэхэр ары ар зытынэ щитыр. Инаагъе, куачајеу илэр, нэмыкі лъэнэнкъохэр къидалтытхээзэ хэбзэлахъыр зыфэдизыщтири къалтытэ. Къашью къошибэхэмкіэ бгъэзеклохэрэм е двигатель цыклю зытхэм, автомобиль пынкэлэу сэкъатынэ зилэ цыфым фите-тъэпсихъагъэхэм апае хэбзэлахъыр зытынэ законым къыщыдэлтыгъэр.

Чыгулахъеу ёжь иунае зиэхэр, піэлье гъэнэфагъэ пымыллыэу ыгъэфедэнэу фитыныгъэ зэрэтигъэхэр е чыгулахъеу къизфагъэнагъэхэр ары чыгум пае хэбзэлахъхэр зытыхэрэр. Кадастрэмкіэ уасеу чыгум фашыгъэм къыпкырыкъяэзэ хэбзэлахъхэр агъенафэх.

Мылькум пае хэбзэлахъри кадастрэ уасэмкіэ агъенафэх. Адыгэ Республиком аш фэгъэхыгъээ законыр 2017-рэ ильэсим къыщыдэлъягъигъ. Ар зытын фаер унэ, фэтэр, комнатэ, гараж, автомашинэр зыдэштирилэ чыпэлэ гъэнэфагъэ, амыгъэкощыре комплекс, псэолье ныкъош (ар сид фэдэми) зиэхэр ары.

ХҮҮТ Нэфсэт.

Анахь дэгүүжүр къэнэфагъэх

Зэнэкъохуу «Цыфхэм яшынэгъончыагъэ къэухъумэгъэнэмкіэ чыпэлэ зыгъэорышэжъыпэ анахь дэгүу» зыфилорэр Урысые Федерацием ошлэдэмышэ юфхэмкіэ и Министерствэ и Гээлорышаплэу шхьајеу Адыгэ Республиком ашылэм щыклагъагъ.

Мы зэнэкъохуу ильэс къэс зэхашэх. Аш ишпэрэльтири — цыфхэм яшынэгъэ щынэгъончынэм ытъяныкъохуу зэхашэрэ юфхъабзэхэм яшуагъэ зыкъегъэтигъэнэх ары. Республиком имуниципальнэ образованиехэм а лъэнэнкъомкіэ 2018-рэ ильэсим зэрахъэгъэ юфшэнэм тегъэпсихъагъеу анахь дэгүр къыхахыгъ.

Муниципальнэ районхэм азыгагуу теконигъэ къыщдээхыгъэхэр: а 1-рэ чыпэлэр — Джэдэхэ районыр (балл 49-рэ), я 2-рэ чыпэлэр — Теххутэмийкье районыр (балл 47-рэ), я 3-рэ — Төүцож районыр (балл 45-рэ). Муниципальнэ районитлү зэнэкъохуу хэлэжъагъэх.

Къалэхэм азыфагу: Адыгэкъалэ — аэрэ чыпэлэр, Мыекъуапэ ятлонэрэр афагъэшшошагъ.

Адыгэ Республиком граждан къэухуу мэгъэнэмкіэ ыкыи ошлэдэмышэ юфхэмкіэ и Комитет теконигъэ къыдээхыгъэхэм афэгушошо.

Волонтерхэр щыгъэх

Урысые юфхъабзэу «Добровесло» зыфилорэм Адыгейим имедикхэр чанэу хэлажьэх. Мары икыгъэ тхьамафэм, яграфик тетэу, медицинэ профилактикэмкіэ Гупчэм иволонтер-медикхэр щыгъагъэх Шэуджэн районым ит къутырэу «Свободный Труд» зыфилорэм.

Юфшэнэхэр ахэмрагъэжьагъ мы псэуплэм дэт ФАП-м ичэу гъэлэгъэнэмкіэ. Ар заухым, мыш щыпсэухэрэм юфадашшэнэхэр аублагъ: щагухэр къааклыхъэхэзэ цыфхэм ялъыдэклюе афашигъ. Фаехэм зекъэми мы мафэм кардиовизорынкіэ скриннинговэ улпъэкунхэр арагъэшынхэ, лъым шьоуущыгъо, холестеринэхэр хэлжыр зэргэшшэн, специалист зэфэшхъафхэм (ЛОР-м, кардиологын, терапевтын) алыклен, зыгъэгумэкъыр юфыгъомкіэ зафагъэзэн амал ялагъ, флюорографиери афашигъигъ.

Мыш фэдэ дэкъижъо улпъэкунхэм

цифуу гупчэм апчыжъэхэмкіэ мэхъанэ зэрялэр, ахэм ашыщыбэхэм ахэр лэпнээхэ зэрафэхъуухэрэр гъэнэфагъэ. Нэбгыре пэпчъ ипсаунгыгъэхэм аанах ынаа зытыригъэтэйн, зэкюллэн фэе специалистхэр apalo.

Волонтер-медикхэм хабзэ зэрафэхъуухъеу, чыпэлэ еджаплэм щыгъагъэх, аш чысхэм арагъэлэгъигъ, арагъэшлагъ лыдэклюаэр зэрэпшыщтыр. Нахыжъхэм ахэр джы лэпнээху афэхъунхэ альэкъицт ялъыдэклюа шыгъэнэмкіэ.

(Тикорр.).

КіэлэцыкIу сурэтышIхэм язэнэкъокъу

АР-м и Прокуратурэ кіэлэцыкIу сурэтышIхэм апае зэнэкъохуу «Прокурор на защите моих прав» зыфилорэр зэхешэх.

Зэнэхшаклохэм мы зэнэкъохумкіэ пшьэрыльтири зыфагъэуцукъырэр кіэлэцыкIу хэм яфитынгъэхэм афэгъэхыгъэ шэнэгъэу ялэм хэгъэхъогъэнэх ыкыи яправовой культурэ зэгъэушюмбгүүгээх ары. Зэнэкъохум хэлэжъэнхэ альэкъицтых АР-м иеджаплэм якэлэдэжаклохэр.

КіэлэцыкIу хэм ясурэтшыгъэхэр ко-

миссием, къалэу МыекъуапэкI, урамэу Жуковскэм тет унэу N 32-м, кабинетыр 307-м рахыллэнхэ е зыщыпсэухэрэ къалэхэм ыкыи районхэм ашылэм прокуратурэхэм алекъагъэхъанхэ альэкъицт.

Зэнэкъохум икэуухэр йонигъом и 31-м зэфахысийжыщых ыкыи АР-м исайт къарағъэхъаштых. Аш теконигъэ къыщыдээзыхыгъэхэм афэгушоштых.

Кадастрэ палатэм шъугу къегъэ-кыжы

2018-рэ ильэсир къизхагъэм къыщегъэжъагъеу амыгъэкощыре мылькум епхыгъэ зыфыгъэмкіэ лъэту тхыльи 150-рэ фэдиз Адыгэ Республиком и Кадастрэ палатэ къылэхъагъ.

Урысыем исид фэдэрэ чыпэл щылэ амыгъэкощыре мылькум фэгъэхыгъэ къэбарыр зэбгъэшлэн плъэкъынным иамал щылэ зэрэхъуухъэрэр цыфхэмкіэ федэ, уахтэу ыкыи ахьщуу аш тирагъэхъуудэрэр бэктэ нахь макл. Унэ пшэфыщтири, пшэфттири, зыгорэм къыфэбгъэнэштири, Адыгейим узэрисэу, Урысыем исид фэдэрэ къогъули епхыгъэ юфхъабзэхэр зэшопхынхэ плъэкъынтыр.

Электрон документхэу амыгъэкощыре мылькум зыдэштирилэ Росреестрэмкіэ чыпэлэ къулыкъуу къылэхъэхэрэр законуу «Къэралыгъо регистрацием ехъыллагъ» зыфилорэм зэрэдшитхэрэр ауплъэкъу.

Амыгъэкощыре мылькумкіэ фитынгъэхэр тхыгъэнэм пае Кадастрэ палатэм иофисхэм зафэжъуугъэзэн шуултэхъицт. Ахэр зыдэштирилэ: къ. Мыекъуапэ, ур. Жуковскэр, 54; Мыекъохум, ур. Тульскэр, ур. Школьнэр, 24.

Адыгэ поэзием икъежьап! щытыгъэ Хъаткъо Ахъмэд къызыыхъугъэ маф

Лъэхъаным иусэк! ошху

Хъаткъо Ахъмэд игъашэ макэм (ильэс 35-рэ кыгъашыгъэр), фэукочыгъэр, ышагъэр бэдэд: тхыбзэ ыкчи литература зимиэгъэ лъэпкыым, Советскэ лъэхъанык! ю къакюорэм дэлэбакъозэ, игуушысэ зафек! э, иусэ лъэшхэмк! лъагъо фыихыгъ, адигэ советскэ литературэм ыльапсэ зыгъэуцугъэхэм ашыщ. Иусэхэмк!, поэмэхэмк! э адигэ поэзиер ы!этигъ, ыгъэк!эрэг!агъ, ильэпкъ, Хэгъэгум афэшыпкъагъ.

Хъаткъо Ахъмэд

(1901 – 1937)

Хъаткъо Ахъмэд чынбыгъум и 24-м, 1901-рэ ильэсийн Хъаткъо Ахъмэд ятэу Джанхъот дин тъесэнгъэ дэгъу зиэу хэкум исхэм ашыщыгъ. Ежъ Ахъмэди иеджэн зериублагъэр Иманкүлэ Ибрахимэ якъуаджэ къыщыз!уихыгъэ дин еджап!эр ары, 1910 – 1912-рэ ильэсчэм аш щеджи, Уфа дэт еджап!эр «Мэдрысэ-Галия» зыфиорэм чэхъэгъягъ, нэужум ильэситу къэлэгъэдже семинариеу Баталпашинском (джы Черкесск) дэтыгъэр къуухыгъ. 1921 – 1923-рэ ильэсчэм Хъаткъо Ахъмэд къэлэгъаджэу юф ышагъ. Ильэс 20 зыныбжъ Хъаткъор Туецожъ Цыгъо къыфор эжеро произведенияхэр фитхынхэу, мы лъэнкъомк! ы!этигъ фэхъунэу агъэк!огъягъ. Ильэс 60-м къехъугъе губзыгъеу Цыгъор э къэлэ ныбжык!эмрэ зэпблагъе зышыгъэхэр ыкчи зэгурьзгъэуагъэхэр усэн-гупшысэн юфыр ары. Хъаткъо Ахъмэд инасып къыхыгъ тхылъыбзэр зэригъэшэнир ыкчи хэл эччириг къуушыхъатыхъын. 1923 – 1926-рэ ильэсчэм КУТВ-м (Коммунистический университет трудящихся Востока) Ахъмэд щеджагъ. Ар къуухи хэкум къызегъэзэжым, культурэ гъэпснымык! анахъ мэхъянэ зиэ чын!эхэм юф ашишагъ. Адигэ къэлэгъэдже техникум идиректорыгъ ыкчи щыригъэджаагъэх, урыс ыкчи адигэ хэку гъэзетхэм яредактор игуадзэу, «Адигэ макъэм» иредакторэу, лъэпкъ гъэсэнгъэм ихэку отдел иофишигъ щытигъ. Мы зэк!эми тхэн-усэныр акыгъоу къырыкъуагъ. Адигэ тахаюхэм я Союз ипашу опсауфэ Хъаткъо Ахъмэд лъажъагъ.

фэкод» (1927) ыкчи «Кэр» зыфиорэ сборникэу зыкъашыгъохэр зидэтхэр 1929-рэ ильэсийн къыдэгъигъэх. Адигабзэки урысбзэки итхылхэр къыхиутыгъэх. «Зоо къехъущата?» зыфиорэ общественно-политическэ тхыгъягъ, «Къежъэгъяк!», «Пшыналь» зыц!э тхылхэр Краснодар къыщыдэгъигъэх 1930-рэ ыкчи 1931-рэ ильэсчэм. Красноармейскэ усэхэр, ордхэр зидэт тхылхэр «Часовой» (1935), урысбзэки тхылхэртиту «Жертва денег» (1927) ыкчи «Мужество» усэхэр, пынчилэхэр дэтхэр къуухаутыгъ.

Хъаткъо Ахъмэд акылы юфышоу ышшэрэм щеч хэлэеп ипсауныгъе зэрэхилхъэштыгъэм, загъорэ къыхэк!ыщтыгъсанаторием klo, къышелазхэу... Тыгъэгъазэм и 23-м, 1937-рэ ильэсийн ышхъякуцлыр ечни, дунаир ыхъожыгъ.

Зыфишылагъэр ильэпкъ

Хъаткъо Ахъмэд итврочестве зэк!э илэгъухэу а уахьтэм тхэштыгъэхэм аш зык!эштыгъэр тхэк!э ыкчи гупшысек!э амалеу юк!элтыгъэр зэрэлэшыгъэр ары: ашк!э зишуагъе анахъеу къекыгъэхэри пышгъупшхэхэхъутэп — адигэ усэхору Туецожъ Цыгъо Iук!энэу ыкчи благъеу фэнэосенеу зэрэхувгъэр, адигэ фольклор баир зэришагъэр ыкчи пасэу урыс классическе литературэм (Пушкиним, Некрасовым, Толстоми), урыс советскэ литературэм (Горькэм, Маяковским) зызэр-фигъэзагъэр, ахэм зеряджэрэм къызэригъэуцагъэр ары. Шэныгъэ къяч!еу ыгъотыгъэр зэк!э Хъаткъом иадигэ лъэпкъ фигъэшьошагъ, творческе къэн бай къышинаагъ. Хэта зэхэзымыхъыгъэр е мы орэдир зымышшэрэ?

**Косынкэ пльыжыри, ай-яй,
Дахэу къэспхэри, ай-яй...**

Мыр ымыхъизэ Хъаткъом 1924-рэ ильэсийн «Къаштэ пла-

пэ» зыфиорэр ыусыгъ, лъэшэгъу ыпэ-ципэ аш тешэжьыгъэм, непэ фэдэу мы зэк!э зыхурэр гум ely:

Сэ сылэжъаку,
О учыраку,
Къаштэ пла
Непэрэ мафэм
Машом упэтэу,
Сыджым утеозз
Уатэм къихыгъэр.

Социалистическэ къэралыгъом юфыр щагъэлтап!эр, аш лъэшэу анаэ тырагъэтэу зыгътигъэ уахът мыр усак!ом зитхыгъэр, lypkagъэр, гумэк!э лъэшыр сатырхэм къахэлук!ы, итврочестве пшшогъаш!эгъонеу, аш ульыпльэу уеджэ зыхук!эгу лъютэ, ежъ лъэхъанеу зыгътигъэм ыгу факлоу, нэшлук!э хаплъэу, хэкум, хэгъэгум ящи-лъэк!э-псэук!э нахьышум зэрэфакюорэм ыгъэрэзэу, фэбагъэхъэ зэрэхшэгъэр.

Къаштэ тхылтыр,
къеджэ итим,
Тумы оху а мышныгъэр!..
Ашыуу, орэкъин,
къало зэужэ,
Земыгъэгъап сыйэр
жэк!э-пак!эм!
Mak!э нэмьи
— сишуагъэ къаклоу,
Къэк!ошт псэук!эм
садэлэжъэн пай
Седжэшт сижъышхъэм!

(«Седжэшт сижъышхъэм!»)

Щы!эк!ак!эм хэхъухъэрэхэшъхъэрэм гушуагъоу хигъутэрэхэхъэрэм къыплигъиэлээсэу тхыгъэ усэр, джащ фэд Хъаткъом инэмьи! усэ сатырхэри — гум къек!ы ыкчи посэм нэсийх. Усак!ор иадигэ лъэпкъ закъоп зыфэгумэйхэр. Хэгъэгушкор шок!ыбыл, чыжъэрэпль, узэктойнам, узэдэлэнам узэрэгъэлэшырэр еш!э: къэралыгъор лъэшымэ, къяч!емэ, баймэ аш щыпсэухэрэми щы!эк!ешу зэрэштыгъэр, ягушуагъу зэрэини-штыгъэр зэхшэш: лэжэк!о таш!эхэр, юфш!ак!о хъупхъэрэхэр арыба хэгъэгум ик!эгъэхъонхэр, юфыр «къэзигъэгушы!эхэрэр». Шомык! къяч!эхып!ем ыуасэр, хэгъэгушкор зээзэхъирэгъор лъэшымэ, къяч!емэ, баймэ аш щыпсэухэрэми щы!эк!ешу зэрэштыгъэр, ягушуагъу зэрэини-штыгъэр зэхшэш: лэжэк!о таш!эхэр, юфш!ак!о хъупхъэрэхэр арыба хэгъэгум ик!эгъэхъонхэр, юфыр «къэзигъэгушы!эхэрэр». Шомык! къяч!эхып!ем ыуасэр, хэгъэгушкор зээзэхъирэгъор лъэшымэ, къяч!емэ, баймэ аш щыпсэухэрэми щы!эк!ешу зэрэштыгъэр, ягушуагъу зэрэини-штыгъэр зэхшэш: лэжэк!о таш!эхэр, юфш!ак!о хъупхъэрэхэр арыба хэгъэгум ик!эгъэхъонхэр, юфыр «къэзигъэгушы!эхэрэр». Шомык! къяч!эхып!ем ыуасэр, хэгъэгушкор зээзэхъирэгъор лъэшымэ, къяч!емэ, баймэ аш щыпсэухэрэми щы!эк!ешу зэрэштыгъэр, ягушуагъу зэрэини-штыгъэр зэхшэш: лэжэк!о таш!эхэр, юфш!ак!о хъупхъэрэхэр арыба хэгъэгум ик!эгъэхъонхэр, юфыр «къэзигъэгушы!эхэрэр». Шомык! къяч!эхып!ем ыуасэр, хэгъэгушкор зээзэхъирэгъор лъэшымэ, къяч!емэ, баймэ аш щыпсэухэрэми щы!эк!ешу зэрэштыгъэр, ягушуагъу зэрэини-штыгъэр зэхшэш: лэжэк!о таш!эхэр, юфш!ак!о хъупхъэрэхэр арыба хэгъэгум ик!эгъэхъонхэр, юфыр «къэзигъэгушы!эхэрэр». Шомык! къяч!эхып!ем ыуасэр, хэгъэгушкор зээзэхъирэгъор лъэшымэ, къяч!емэ, баймэ аш щыпсэухэрэми щы!эк!ешу зэрэштыгъэр, ягушуагъу зэрэини-штыгъэр зэхшэш: лэжэк!о таш!эхэр, юфш!ак!о хъупхъэрэхэр арыба хэгъэгум ик!эгъэхъонхэр, юфыр «къэзигъэгушы!эхэрэр». Шомык! къяч!эхып!ем ыуасэр, хэгъэгушкор зээзэхъирэгъор лъэшымэ, къяч!емэ, баймэ аш щыпсэухэрэми щы!эк!ешу зэрэштыгъэр, ягушуагъу зэрэини-штыгъэр зэхшэш: лэжэк!о таш!эхэр, юфш!ак!о хъупхъэрэхэр арыба хэгъэгум ик!эгъэхъонхэр, юфыр «къэзигъэгушы!эхэрэр». Шомык! къяч!эхып!ем ыуасэр, хэгъэгушкор зээзэхъирэгъор лъэшымэ, къяч!емэ, баймэ аш щыпсэухэрэми щы!эк!ешу зэрэштыгъэр, ягушуагъу зэрэини-штыгъэр зэхшэш: лэжэк!о таш!эхэр, юфш!ак!о хъупхъэрэхэр арыба хэгъэгум ик!эгъэхъонхэр, юфыр «къэзигъэгушы!эхэрэр». Шомык! къяч!эхып!ем ыуасэр, хэгъэгушкор зээзэхъирэгъор лъэшымэ, къяч!емэ, баймэ аш щыпсэухэрэми щы!эк!ешу зэрэштыгъэр, ягушуагъу зэрэини-штыгъэр зэхшэш: лэжэк!о таш!эхэр, юфш!ак!о хъупхъэрэхэр арыба хэгъэгум ик!эгъэхъонхэр, юфыр «къэзигъэгушы!эхэрэр». Шомык! къяч!эхып!ем ыуасэр, хэгъэгушкор зээзэхъирэгъор лъэшымэ, къяч!емэ, баймэ аш щыпсэухэрэми щы!эк!ешу зэрэштыгъэр, ягушуагъу зэрэини-штыгъэр зэхшэш: лэжэк!о таш!эхэр, юфш!ак!о хъупхъэрэхэр арыба хэгъэгум ик!эгъэхъонхэр, юфыр «къэзигъэгушы!эхэрэр». Шомык! къяч!эхып!ем ыуасэр, хэгъэгушкор зээзэхъирэгъор лъэшымэ, къяч!емэ, баймэ аш щыпсэухэрэми щы!эк!ешу зэрэштыгъэр, ягушуагъу зэрэини-штыгъэр зэхшэш: лэжэк!о таш!эхэр, юфш!ак!о хъупхъэрэхэр арыба хэгъэгум ик!эгъэхъонхэр, юфыр «къэзигъэгушы!эхэрэр». Шомык! къяч!эхып!ем ыуасэр, хэгъэгушкор зээзэхъирэгъор лъэшымэ, къяч!емэ, баймэ аш щыпсэухэрэми щы!эк!ешу зэрэштыгъэр, ягушуагъу зэрэини-штыгъэр зэхшэш: лэжэк!о таш!эхэр, юфш!ак!о хъупхъэрэхэр арыба хэгъэгум ик!эгъэхъонхэр, юфыр «къэзигъэгушы!эхэрэр». Шомык! къяч!эхып!ем ыуасэр, хэгъэгушкор зээзэхъирэгъор лъэшымэ, къяч!емэ, баймэ аш щыпсэухэрэми щы!эк!ешу зэрэштыгъэр, ягушуагъу зэрэини-штыгъэр зэхшэш: лэжэк!о таш!эхэр, юфш!ак!о хъупхъэрэхэр арыба хэгъэгум ик!эгъэхъонхэр, юфыр «къэзигъэгушы!эхэрэр». Шомык! къяч!эхып!ем ыуасэр, хэгъэгушкор зээзэхъирэгъор лъэшымэ, къяч!емэ, баймэ аш щыпсэухэрэми щы!эк!ешу зэрэштыгъэр, ягушуагъу зэрэини-штыгъэр зэхшэш: лэжэк!о таш!эхэр, юфш!ак!о хъупхъэрэхэр арыба хэгъэгум ик!эгъэхъонхэр, юфыр «къэзигъэгушы!эхэрэр». Шомык! къяч!эхып!ем ыуасэр, хэгъэгушкор зээзэхъирэгъор лъэшымэ, къяч!емэ, баймэ аш щыпсэухэрэми щы!эк!ешу зэрэштыгъэр, ягушуагъу зэрэини-штыгъэр зэхшэш: лэжэк!о таш!эхэр, юфш!ак!о хъупхъэрэхэр арыба хэгъэгум ик!эгъэхъонхэр, юфыр «къэзигъэгушы!эхэрэр». Шомык! къяч!эхып!ем ыуасэр, хэгъэгушкор зээзэхъирэгъор лъэшымэ, къяч!емэ, баймэ аш щыпсэухэрэми щы!эк!ешу зэрэштыгъэр, ягушуагъу зэрэини-штыгъэр зэхшэш: лэжэк!о таш!эхэр, юфш!ак!о хъупхъэрэхэр арыба хэгъэгум ик!эгъэхъонхэр, юфыр «къэзигъэгушы!эхэрэр». Шомык! къяч!эхып!ем ыуасэр, хэгъэгушкор зээзэхъирэгъор лъэшымэ, къяч!емэ, баймэ аш щыпсэухэрэми щы!эк!ешу зэрэштыгъэр, ягушуагъу зэрэини-штыгъэр зэхшэш: лэжэк!о таш!эхэр, юфш!ак!о хъупхъэрэхэр арыба хэгъэгум ик!эгъэхъонхэр, юфыр «къэзигъэгушы!эхэрэр». Шомык! къяч!эхып!ем ыуасэр, хэгъэгушкор зээзэхъирэгъор лъэшымэ, къяч!емэ, баймэ аш щыпсэухэрэми щы!эк!ешу зэрэштыгъэр, ягушуагъу зэрэини-штыгъэр зэхшэш: лэжэк!о таш!эхэр, юфш!ак!о хъупхъэрэхэр арыба хэгъэгум ик!эгъэхъонхэр, юфыр «къэзигъэгушы!эхэрэр». Шомык! къяч!эхып!ем ыуасэр, хэгъэгушкор зээзэхъирэгъор лъэшымэ, къяч!емэ, баймэ аш щыпсэухэрэми щы!эк!ешу зэрэштыгъэр, ягушуагъу зэрэини-штыгъэр зэхшэш: лэжэк!о таш!эхэр, юфш!ак!о хъупхъэрэхэр арыба хэгъэгум ик!эгъэхъонхэр, юфыр «къэзигъэгушы!эхэрэр». Шомык! къяч!эхып!ем ыуасэр, хэгъэгушкор зээзэхъирэгъор лъэшымэ, къяч!емэ, баймэ аш щыпсэухэрэми щы!эк!ешу зэрэштыгъэр, ягушуагъу зэрэини-штыгъэр зэхшэш: лэжэк!о таш!эхэр, юфш!ак!о хъупхъэрэхэр арыба хэгъэгум ик!эгъэхъонхэр, юфыр «къэзигъэгушы!эхэрэр». Шомык! къяч!эхып!ем ыуасэр, хэгъэгушкор зээзэхъирэгъор лъэшымэ, къяч!емэ, баймэ аш щыпсэухэрэми щы!эк!ешу зэрэштыгъэр, ягушуагъу зэрэини-штыгъэр зэхшэш: лэжэк!о таш!эхэр, юфш!ак!о хъупхъэрэхэр арыба хэгъэгум ик!эгъэхъонхэр, юфыр «къэзигъэгушы!

УПСАУНЭУ УФАЕМЭ

Уегъэрэхъаты, узыр хегъэжъукы

Непэ зигугъу къэтшы тшюнгъор народнэ медицинэм уз зэфэшьхъафхэм яїзэгъэнмкэ бэрэ ыгъефедэрэ къэкыре йэзэгъу уцэу губъощаир («душица обыкновенная» зыфалорэр) ары.

Мы уцым ищепкыи, икъэгъаты, тхъапхэри народнэ медицинэм щагъефедэх, ахэм ду-
бильнэ веществовохэр, эфирнэ дагъэр, спиртыр, аскорбиновэ кислотар ахэль. Губъощаим уегъэрэхъаты, пкантлэ къуе-
гъехы, плъыр-стырымкэ йэзэгъу, узыр хегъэжъукы, нэмыхъемкы бэрэ агъефедэ. Нэгъу-
кэлтий зэхэтэм тэрэзэу аш тоф регъашэ, гур къетхъамы-
кленыр, къэжыныр щигъээзье-
гъэнхэмкни йэзэгъушоу ело народнэ медицинэм.

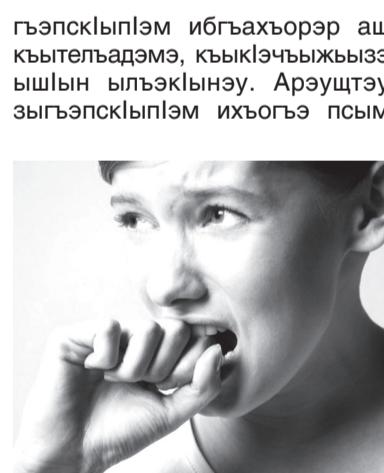
Чэштире дэеу чынхэрэм, зыжектоц инфекции дэхъа-
гъехэм а уцыр зыхажъукыгэе
псыр агъефедэмэ ишуагъе
къеклоцт.

✓ Шыуфэсакъ!
**Мы къэкыре йэзэгъу
узыр бзылъфыгъэ лъэ-
рымыхъэм агъефедэ
хъущтэп.**

**Иэзэкі амалэу
иІэхэр**

**✓ Гумэкыныр,
угукэ
умырхъатыныр**

Ашкы губъощаим ишуагъе
къекло. Мы уцым щыш псы-
псым клоцишхъаныш, ван-
нэм икрэн пыпшэшт псэу зы-

истырыгэе градус 37-м нахьы-
бэ хъущтэп. Такъинь 10-м аш
фэдэ псым узыхскэ, угукэ
нахь рэхъат ухъущт.

**✓ Зээ щэрэбэр етагъэмэ
(холецистит)**

Къэкыре йэзэгъу уцхэу губъощаир, шалфеир, мелис-
сэр, «спорыш» зыфалорэр, гъюжуцир (зверобоир), хъа-
къуж (шиповник) гъэушъебы-
гъэр зэхэпльханхэш, аш щыш
грамм 30-м псыжю литрены-
ко къеклэшт. Сыхьати 2 — 3-м
ар щигъээтиныш, стечаны-
кьо зырызэу ушхэним ыпекэ
уешъощт шью джэмышхъэхэ
дэпшхыз.

Мыш фэдэу гъэхъазыргэе
псым узешъон фаеу народнэ

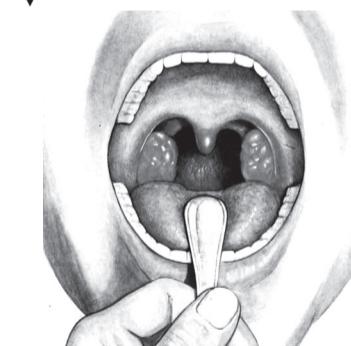
медицинэм ыгорэр бжыхъэм
ыкъэхэмрэ къимафэм икъихъа-
гъумрэ.

**✓ Аллергиер,
лъыдэклааер**

Губъощай гъэушкъоигъэм
щышэу щайджэмышхъэхъи-
тум псыжю стечан къэпкэ-
ныш, такъинь 20-м щигъэ-
тышт. Мафэм щигъогогъо,
ушхэнкэ такъинь 15 илэу, стеч-
чаныкьо зырызэу уешъощт.

✓ Чынхъыр (ангинэр)

Ыипшэккэ (аллергием пае)
къизэрэштигъэм фэдэу бгэ-
хъазырыре псыр чым ибгэ-
чынхъээзэе пшыимэ, узыр зэ-
кэлтий зэхэтэм тэрэзэу аш тоф
регъашэ, гур къетхъамы-
кленыр, къэжыныр щигъээзье-
гъэнхэмкни йэзэгъушоу ело народнэ меди-
цинэм.

✓ Ныбэр мэнцимы

Мы уцым щышэу щайджэ-
мышхъэхъитум псыжю стечан
къэпкэныш, такъинь 20-м щигъэ-
тышт. Ар зэрэфабэу ушхэн-
ним ыпекэ уешъощт.

✓ Дэеу чынхэрэм

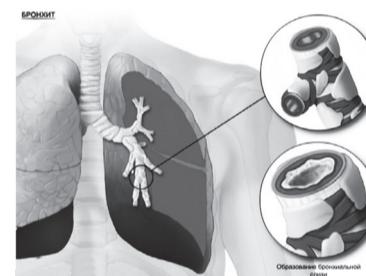
Аш фэдэ гумэкыигъо зиэхэм
губъощаим щышэу щайджэмы-

шхъшхъитум псыжю стечан
къаклэу, такъинь 20-м щагъэтэу,
гъольыжынхэм ыпекэ стеч-
чаныкьо ешъохээзэ ашымэ,
дэгъо чынхъещтых.

**✓ Жэлэетагъэр
(бронхитыр)**

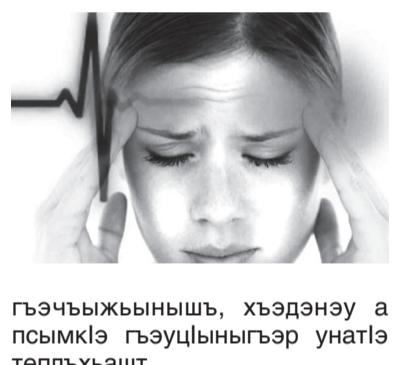
Дэгъэ литреныкьом уц гъэ-
ушкъоигъэ джэмышхъэхъи-
тум хэптэкъоныш, чэштим щигъ-
бъетышт. Пчэдыхъым узы-

жыныш, мафэм 3 — 4 гъот-
кули 2 — 5 зырызэу уешъощт.

✓ Шыхъэузыр

Губъощай гъэушкъоигъэ
щайджэмышхъэхъитум псы-
жю стечан къэпкэныш, та-
къинь 20-м щигъэтишт. Зэтеб-

гъэчынхыныш, хъэдэнэу а
псымкэ гъэуцыныгъэр унатэ
тепльхъашт.

✓ Неврозхэр

Губъощай грамми 100-у
жъээу упкэтаагъэм аркь стэ-

чан къэпкэныш, ышхъэ дэ-
гъо тепльяагъэу тхъамафэрэ
щигъэтишт, ушхэнкэ та-
къинь 20 — 30 илэу аш щышэу шайд-
жэмышхым из зырызэу щигъогогъо
уешъощт.

Нарэхэр

— Кофе бэу хэлъэу уешъо хъущтэп.
Аш узэршьоу къызызкээнэ, укъэгубжы.

— Ашыгъум, доктор, о плъээгъэзье кофе маклэу
хэлъэу къызысатыкэ сыйэрхъурэр.

— Лъэшэу огумэкы, уинервэхэр рэхъатэп. Тээкү зыб-
гъэспэфын, гумэкыир зытебъэун фае. Аш фэдэ зыхъу-
кэ сэ сишхъэгъусэ дэсэцшэш, ресторанын сэкло.

— Дэгъу, доктор, арэущтэу сэри сшыщт. Тыдэ къы-
зызгъотын слъэкыщт уишхъэгъусэ?

— Стхъаклумэхэм дэеу
зэхахы мэхь, сыйэрэпскэ-
рэри зэхэсхъырэп, — ело
врачам дэжъ къэклогъэ бзы-
лъфыгъэм.

— Мары мы таблеткэхэм
непэ 3 яшъозэ шы.

— Сыд етанэ, нахь дэ-
гъо зэхэсхы хъущт?

— Нахь лъэшэу упскэ
хъущт.

Нэклубъор зыгъэхъазырыгъэр ЖАКИЭМЫКЬО Аминэт.

Бзыльфыгъэ футболыр

Спортышхом Адыгэир игупч

Урысыем иапшъэрэ еджаплэхэм футболымкэ явшъешьэ командэхэм язэнэкъокъу Адыгэ Республикэм истадионэу «Юностым» чъэпьюгъум и 14 – 21-м щыкъуагъ.

— Хэгъэгум футболымкэ и Союз зэхищгээ зэнэкъокур бэрэ тыгу къэкъижыщт, — кышиуагъ зэхахъэм АР-м футболымкэ ифедерации ипащэ Николай Походенкэм. — Команди 9 къеу зэлжэхъум ахэлжьагъ.

— Шъистадионхэр къэрэкъя, футболым фытегъэпсихъагъяхъ, — игупшигэхэм тащегъэхъуазэ Урысыем футболымкэ и Союз и Гъэорышланлэ ипащэ игуадзэу Петр Баркаловым. — Ильэс къес мыш фэдэ зэнэкъокъухэр хэгъэгум Ѣзэхэтэшэх. Адыгэ Республикэр анах дэгүхэм ашыц. Тыгу къео къэкъощт ильэсим нэмых шьолтыр зэнэкъокъур зэрэштишти. Адыгэ Республикэм тифэрэз, «тхъашуугъэпсэу» тэлжыс тшойгъу.

Адыгэим физкультурэмкэ ыкчи спортыгээ и Комитет итхаматэ игуадзэу Андрей Бородинирти Плышихъэу Къумпыыл Мурат ыццэхъэ футболов Ѣзэхъум ахэлжагъэхэм къафэгушуагъ. Бзыльфыгъэ спортым зызэриушомбъурэм мэхъэн ин ритигъ.

КІЭХУ ЕШЛЭГҮҮР

Красноярскэр Екатеринбургрэе якомандэхэр аэрэ чыплем икыдэхын фэгъэхыгъе Ѣшлэгум Ѣзэлжагъя. Пчагъяэр 1:1 зэхъум, Екатеринбург Ѣщщ пшашащхъэр нахыбэрэ апекъе ильхъеу фежъагъя, ау къэлапчъэм іэгугаор дадзэн альэкъигъэп. Красноярскэ ипшашащхъэр нахышилоу зэгурьоштыгъя, апекъе къязильхъе ухуумаклохъэр бэрэ агэгумэкъытгъя. Пчагъяэр 3:1-м зынагъэсий, Красноярскэ иешлахъэр теклонигъэр къязэрэдахъя, Ѣщтири пшэнен Ѣщтигъ.

Чыплемхэр

Командэхэм къыдахыгъе чыплемхэр зэтэгъашш.

1. Красноярск
2. Екатеринбург
3. Санкт-Петербург
4. Казань
5. Самара
6. Краснодар
7. Воронеж
8. Москва
9. Томск.

Шуухафтынхэр

Командэхэм яешлахъэр нэпэепль шуухафтынхэр афашыгъя. Урысыем футболымкэ и Союз итамыгъе зытедзэхъе чашкхэр даххэх, лъэгъупхъя. Нэбгыре пэпчь аш фэдэ шуухафтын ратигъ. Кубокхэр, медальхэр, анах дэгъоу Ѣшлагъэхэм хэушь-

хаяфыкъигъе нэпэепль шуухафтынхэр афашыгъя.

Андрей Бородинир, Николай Походенкэр пшашащхъэм афэгушуагъя. Адыгэим ичыопс агурихыгъэм яупчыгъя.

— Адыгэим жыр Ѣщкъабз, къуухъехъэр даххэх, зыгъэпсэфыплемхэр гъэшлэгъонын. Псыхъохэр чъэрх, уапхырэлти, — къауате гүшүйэр зэлэпахызэ Санкт-Петербург, Екатеринбург, Томскэ, нэмыххэм къарыкъигъе пшашащхъэм. — Зыщидгъэпсэфынэу Адыгэим тыхъэкон тимурад.

Судьяхэм, зэхэцаклохъэм яшлэрилхэр дэгъоу агэцэгъя. Судьяхэм шуухафтынхэр аратыгъя.

Урысыем и Кубок

Чъэпьюгъум и 28-м
Урысыем футболымкэ и

**Кубок къыдэхыгъэним
фэгъэхыгъе зэнэкъокъу
Адыгэ Республикэм истадион шыхыаэр аэрэу Ѣышкъошт.**

Рязань ыкчи Пермь ябзыльфыгъэ командэхэр Мыекъуапэ Ѣышэдшэштых. Петр Баркаловым, Николай Походенкэм, Андрей Бородинир, нэмыххэм къызэрэталигъя, футболов зэлжэгъур мэфэкъим фэдэу зэхажэшт. Стадионым ордхэр Ѣщэжжынчыщих, сатиушхэм Ѣшлэхэр къышэзэуахыщих. Футбол дахэ тэлтиштэу тэгүгъэ.

Республике стадионым Ѣшлэгъур чъэпьюгъум и 28-м сыхьатыр 14-м Ѣшрагъэжжэшт. Зэхэцаклохъэм спортыр Ѣшлэгъэшлэгъонхэр гэргэблагъя.

Зэхэзыщагъэр
ыкчи къыдэхыгъэним
гэгээр:

Адыгэ Республикэм лъэпкэ Йофхэмкэ, Іэкъыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкэгъухэм адырэз эзхынгъэхэмкэ ыкчи къэбар жууѓем иамалхэмкэ и Комитет

Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшшийэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм
къайхыэр А4-къе заджэхэр тхъапхэу
зипчъагъэкэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлжэу, шрифтыр
12-м нахь цыкъунэу
щытэп. Мы шапхъэх
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэхэгъэхъэлжых.

Зыщущыхъятыгъэр:
Урысыем Федерацием
хэутын Йофхэмкэ, телевидение
радиокэтынхэмкэ ыкчи зэлжээлжыкэ амалхэмкэ и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
Чыплем гъэорышил, зэраушыхъятыгъэ
номерыр

ПИ №ТУ23-00916
Зыщущахаутыгъэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкіэмкі
пчъагъэр
4075
Индексхэр
52161
52162
Зак. 2642

Хэутынум узчык
кээтхэнэу Ѣшт уахътэр
Сыхьатыр
18.00
Зыщущахаутыгъэх
уахътэр
Сыхьатыр
18.00

Редактор
шыхыаэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шыхыаэм
игуадзэр
Мэшдээкъо
С. А.

Пшъэдэхъэлж
зыхьырэ секретарыр
Жакіэмкъо
А. З.

къоху Ингушетиум Ѣшкъошт. Тибэнкэо анах дэгүхэр зэлжэгъухэм ахэлжэхъэштых, — къытигъя Адыгэ Республикэм дзюдомкэ ихэшыпкыгъэ командэ итренер шыхыаэр Бастэ Сэлымэ.

Шыхыаутыгъж Ѣшлэгъэр Лышиэ Хъарунэ, кг 55-рэ, самбэмкэ дунаим иныбжыкыкэхэм язэлжэгъухэм дышшэ медальхэр къащихыгъ. Дзюдомкэ зэнэкъоху Мыекъуапэ Ѣшкъошт Хъ. Лышиэ бэнэкэ дахэ къытигъэлэгъя, апэрэ чыплем фагъэшшошагъ. Адыгэ Республикэм изаслуженэ тренерэр Псэунэ Муратэ нарт шыаоу Лышиэ Хъарунэ ицынкүгъом къытигъяблагъэр егасээ.

Сурэтым итхэр: **килограмм**
60-м нэс къэзьщечихэрэм якуп
медальхэр къытигъэзыхыгъэхэр, пащэхэр.
— Шэлжогъум иаужырэ мафэхэм
Урысыем иныбжыкэхэм язэнэ-

Нэклубъор зыгъэхъазырыгъэр
ЕМТЫЛЪ Нурый.

Дзюдо

Ныбжыкіхэм яушэтихэр

Кыблэм дзюдомкэ изэнэкъокъу чъэпьюгъум и 17 – 19-м Адыгэ Республикэм и Къэралыго университет физкультурэмрэ дзюдомрэкэ и Институт Ѣшкъуагъ.

Ильэс 21-м нэс зынбжь калэхэр, пшашащхъэр апэрэ чыплемхэр афэбэнагъя. Тиреспубликэ Ѣштихэм медали 6

зэлжэхъэм къащыдахыгъ, ар гъэхъагъякэ афэтэльгъу.

Ульяна Ткаченкэр, кг 48-рэ, илэпэлэсэнэгъякэ къаахэшыгъ,

апэрэ чыплем къыфагъэшшошагъ. Тренерхэр Адзынэ Алыйрэ Мерэм Сайдэрэ ипащэ. Цыкъу Рэмээн, кг 60, финалныкъом ыкчи апэрэ чыплем икыдэхын фэгъэхыгъэ зэлжэгъум Ѣштигъунэу закытигъэлэгъя. Зы бэнэгъур та-къикъ 12-м нахыбэрэ къуагъя. Нарт шыаом къуалайнгъэрэ хэлъыр дэгъоу къызфигъэфеди, апэрэ чыплем къыдихыгъ. Тренерхэр Шъэумэн Байзэтэрэ Джармэкъо Рустамрэ ипащэ.

Ирина Евтушенкэр, кг 52-рэ, Вардкэз Акопян, кг 100-м къехъу, ятлонэрэ хъуугъяхъ. Тренерхэр Д. Хъакурынэр, В. Антоненкэр япащэх. Мухамед Липаридзе, кг 60, Хъакіэмийзэ Айтэч, кг 73-рэ, ящэнэрэ чыплем къащыдахыгъя. Тренерхэр Дж. Липаридзе, С. Шутовыр, Д. Хъакурынэм, М. Шъэоцыкъум бэнаклохэр агъасэх.

— Шэлжогъум иаужырэ мафэхэм Урысыем иныбжыкэхэм язэнэ-

